

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 88/2018-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], toho času [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Zámockého 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 v nadväznosti na čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Tos 56/2017 z 30. júna 2017 a listom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 52495/2017-61/D/483 z 11. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv označených v záhlaví svojej sťažnosti a petite sťažnosti (bod 7) podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 56/2017 z 30. júna 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a listom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) č. 52495/2017-61/D/483 z 11. januára 2018 (ďalej len „prípis ministerstva“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 108/2011 zo 6. novembra 2013 v trestnej veci uznaný za vinného pre pokračovací zločin úverového podvodu a poškodzovania cudzích práv, za ktoré mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere troch rokov nepodmienečne, pričom výkon trestu mu okresný súd podmienečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov. Súčasne určil probačný dohľad nad jeho správaním tiež povinnosť nahradiť poškodenému v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

3. Okresný súd následne svojím uznesením sp. zn. 2 T 108/2011 z 23. mája 2017 rozhodol, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe neosvedčil, a preto trest odňatia slobody uložený predmetným rozsudkom okresného súdu sa vykoná v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Krajský súd napadnutým rozhodnutím zamietol sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu okresného súdu, pretože sťažovateľ si

svoju povinnosť nahradiť škodu nespľnil (iba poukazoval, že nemá finančné prostriedky), ani nevyvinul žiadnu snahu, aby si túto povinnosť aspoň čiastočne počas skúšobnej doby odsúdenia začal plniť, a súčasne v tejto dobe spáchal dva dopravné priestupky.

4. Následne sťažovateľ postupom podľa § 371 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) doručil 27. novembra 2017 ministerstvu spravodlivosti podnet na podanie dovolania, v ktorom poukazoval na nedostatočné zistenie skutkového stavu krajským súdom potrebného na rozhodnutie a nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia § 52 Trestného zákona, ako aj na dovolacie dôvody podľa príslušných ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a žiadal to isté, ako vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu. Podnet bol vybavený prípisom (listom) ministerstva spravodlivosti č. 52495/2017-61/D/483 z 11. januára 2018 ako neopodstatnený, a preto bol odložený.

5. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu s rozsiahlou argumentáciou k jednotlivým označeným právam, v ktorej poukázal na to, že krajský súd zasiahol do jeho označených práv v záhlaví sťažnosti najmä tým, že *„nesprávne a nezákonne posúdil (ne)splnenie podmienok pre (ne)osvedčenie sa odsúdeného (sťažovateľa) v skúšobnej dobe podmienenečného dokladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, ale súčasne pri svojom rozhodovaní vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu...“* v tom smere, že sa sťažovateľ pokúšal poškodeného kontaktovať na jemu známych telefónnych číslach, aby sa dohodli na splátkovom kalendári, avšak na týchto telefónnych číslach poškodený nereagoval. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu je podľa sťažovateľa arbitrárne, nedostatočné a tiež je aj *„neprimerané“* jeho veku (70 rokov).

6. V petite podanej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 2Tos/56/2017-584 zo dňa 30.06.2017 porušil základné právo [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny... a tiež aj právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a súčasne porušil základné právo [REDAKČIA] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy... a podľa čl. 8 ods. 2 Listiny... a podľa čl. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru... a súčasne právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny... a súčasne právo [REDAKČIA] na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy... a podľa čl. 40 ods. 3 Listiny... a podľa čl. 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru... v spojení s právom na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy... a podľa čl. 37 ods. 2 Listiny... a súčasne i porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy... v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy... v nadväznosti na čl. 13 ods. 4 Ústavy... v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny...

... Listom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 52495/2017-61/D/483 zo dňa bolo porušené základné právo [REDAKČIA] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny... a tiež aj právo [REDAKČIA] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a súčasne bol porušený čl. 1 ods. 1 Ústavy SR v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny...

...Uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 2Tos/56/2017-584 zo dňa 30.06.2017 sa v časti výroku II a výroku III zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie a rozhodnutie.

... Sťažovateľ [REDAKČIA] sa prepúšťa na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý toho času vykonáva v [REDAKČIA]

... Sťažovateľovi [REDAKČIA] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 781,01 EUR, ktorú sú (i) Krajský súd v Nitre a (ii) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky povinní uhradiť spoločne a nerozdielne na bankový účet právneho zástupcu [REDAKČIA] spoločnosti URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKY, s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

II.A K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu

10. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

11. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, I. ÚS 203/2010). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

12. Z obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že rozhodnutie krajského súdu bolo vyhlásené 30. júna 2017, pričom 27. novembra 2017 sťažovateľ podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podnet ministerke spravodlivosti Slovenskej republiky.

13. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy. Preto podnet na podanie mimoriadneho dovolania nemá na plynutie lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde žiadny vplyv. Plynutie uvedenej lehoty nie je totiž podmienené snahou sťažovateľa využiť mimoriadne opravné prostriedky, ale naplnením skutočností uvedených v ustanovení § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (m. m. I. ÚS 209/03, I. ÚS 203/2010). Z platnej právnej úpravy, resp. z argumentačného priestoru jej vymedzeného je podľa presvedčenia ústavného súdu nevyhnutné určenie začiatku plynutia uvedenej subjektívnej lehoty pri opatrení alebo inom zásahu do práv sťažovateľa interpretovať rigorózne, t. j. takou dikciou, že sťažnosť

možno podať v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa sťažovateľ pri zachovaní postupu *lege artis* o takomto opatrení alebo inom zásahu dozvedieť mohol a mal. Možnosť dozvedieť sa o opatrení alebo inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa je totiž podľa názoru ústavného súdu potrebné posudzovať pri rešpektovaní objektívneho hľadiska vychádzajúceho z požiadavky, že sťažovateľ musí venovať opatreniam alebo iným zásahom, ktorými mohli byť porušené jeho základné práva alebo slobody, náležitú pozornosť (obdobne I. ÚS 522/2017).

14. Sťažnosť sťažovateľa bola podaná na ústavnom súde 6. marca 2018. Sťažovateľ sa teda ochrany svojich označených práv domáhal dávno po uplynutí lehoty dvoch mesiacov uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu nemožno počítať od doručenia posledného prípisu ministerstva 13. januára 2018, pretože podanie mimoriadneho dovolania je výhradným právom ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), a teda nie je pre účastníka súdneho konania právne nárokovateľným opravným prostriedkom, a teda ani iným účinným prostriedkom, ktorým by sa sťažovateľ mohol domáhať ochrany svojich práv pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

15. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

16. Vzhľadom na to, že oneskorenosť podania sťažnosti je základnou a neodstrániteľnou prekážkou konania, ústavný súd nepovažoval za dôvodné v rámci predbežného prerokovania sťažnosti v tejto časti skúmať existenciu ďalších možných dôvodov brániacich prijatiu sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie vyplývajúcich z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. zjavnú neopodstatnenosť).

II.B K namietanému porušeniu označených práv prípisom (listom) ministerstva spravodlivosti z 11. januára 2018

17. Sťažovateľ taktiež namietal, že skutkové, ako aj právne závery vyvedené ministerstvom spravodlivosti v liste (prípise) na jeho podnet z 11. januára 2018 „*sú zjavne nesprávne, právne neudržateľné, a ako také arbitrárne nezákonné a ústavne nekonformné*“.

18. Ústavný súd vychádzal pri posúdení tejto časti sťažnosti zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné, a ich vyčerpanie teda nie je podmienkou prípustnosti sťažnosti (II. ÚS 357/06, IV. ÚS 323/07, IV. ÚS 277/08, III. ÚS 214/2010). Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku (v spojitosti s § 371 ods. 2 Trestného poriadku) nie je riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom a z hľadiska trestného procesného práva ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti posúdiť a rozhodnúť, či podá alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. I. ÚS 585/2012, I. ÚS 73/2015, I. ÚS 417/2015, II. ÚS 827/2014, IV. ÚS 471/2011, III. ÚS 435/2010, III. ÚS 214/2010).

19. Z tohto dôvodu ministerstvo spravodlivosti, resp. minister spravodlivosti, nemohlo odložením takéhoto podania, t. j. jeho neakceptovaním spôsobiť namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ostatných označených práv v bode 6. Sťažovateľ (v danej veci ako podnecovateľ) mal právo len na to, aby sa minister spravodlivosti jeho podnetom zaoberal, náležite sa s ním vysporiadal a o spôsobe jeho vybavenia ho vyrozumel, k čomu v tejto veci došlo spôsobom,

ktorý nemožno označiť za arbitrárny, očividne zjavne neodôvodnený alebo ústavne neakceptovateľný (m. m. III. ÚS 214/2010, I. ÚS 522/2017, I. ÚS 118/2017). Samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom ministerstva spravodlivosti, v konkrétnom prípade nemôže podľa ústavného súdu zakladať namietané porušenie ním označených práv. V dôsledku uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú (pozri bod 9).

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených. Zároveň stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané iba na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2018